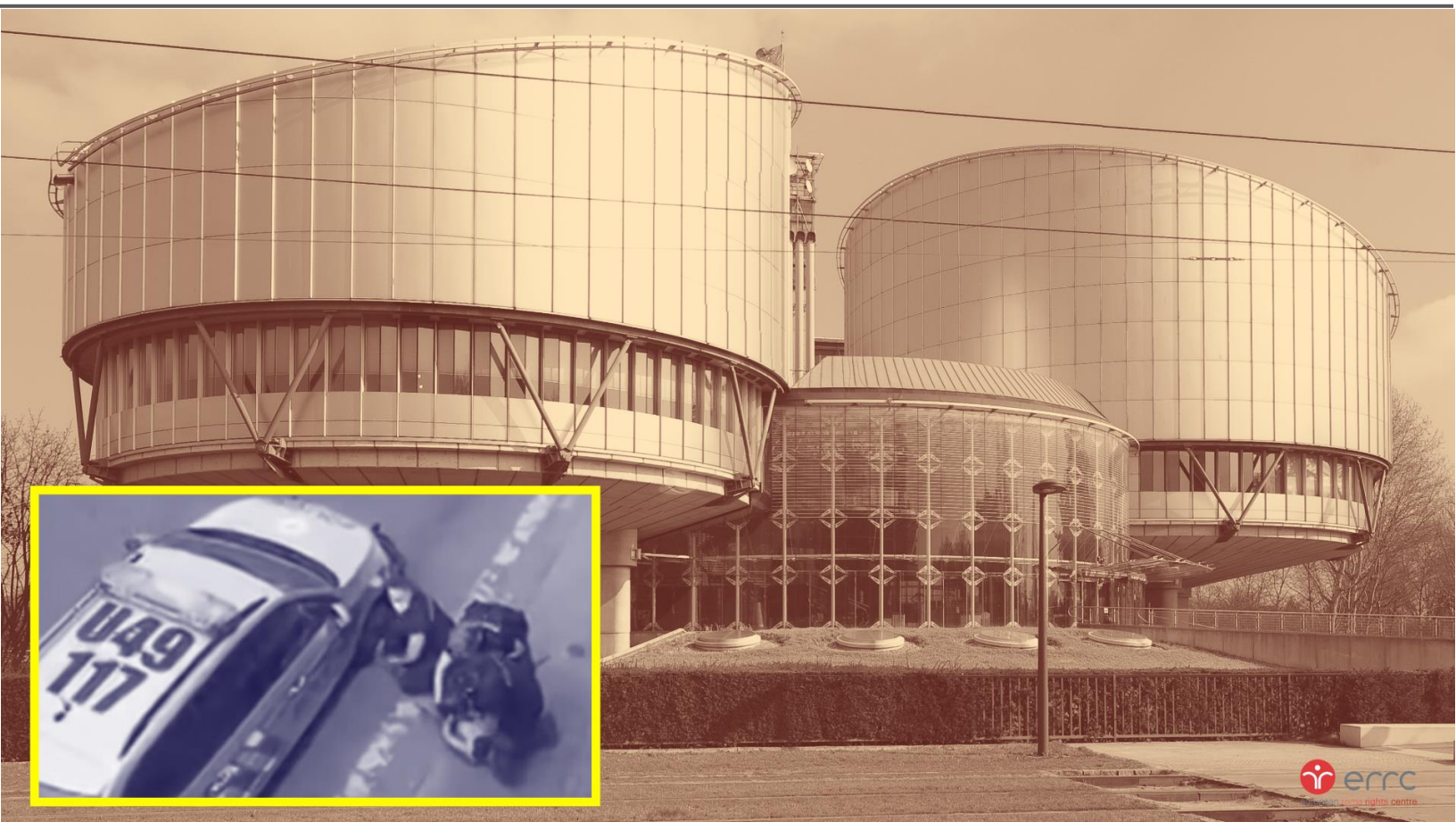

EVROPSKÝ SOUD SE PTÁ, ZDA ČESKÁ POLICIE NEPOUŽILA PŘI SMRTI STANISLAVA TOMÁŠE "VÍCE NEŽ NEZBYTNĚ NUTNOU SÍLU"

Praha, Brusel, 29. února 2024: Evropský soud pro lidská práva vyzval Českou republiku, aby se vyjádřila ke stížnosti v případě smrti Roma Stanislava Tomáše při násilném zadržení policisty v Teplicích v roce 2021.

Právníci Evropského centra pro práva Romů (ERRC) a Fóra pro lidská práva (FORUM) podali stížnost k Evropskému soudu jménem sestry zemřelého. Stížnost se týká jak policejního zásahu, při němž policisté Stanislava Tomáše násilím spoutali tak, že mu několik minut klečeli na krku a nohou, tak následného trestního vyšetřování okolností jeho smrti.

Paní Tomášová ve stížnosti také uvádí, že stát neprovedl řádné vyšetřování toho, jakou roli v násilí ze strany policistů hrála etnicita jejího bratra. Dále, že podle článku 13 Úmluvy neměla k dispozici žádný účinný vnitrostátní opravný prostředek k výsledkům vyšetřování Generální inspekce bezpečnostních sborů.

Maroš Matiaško, advokát rodiny a obhájce lidských práv, vysvětluje, že *"tzv. sdělení stížnosti je poslední fází před rozhodnutím Evropského soudu pro lidská práva. Nyní musíme počkat na stanovisko české vlády, na které můžeme sami reagovat. Poté již následuje pouze konečné rozhodnutí. Věříme, že do konce roku 2025 by mohlo být vydáno definitivní rozhodnutí."*

Soud chce ve svém sdělení zveřejněném 30. ledna 2024 vědět, zda nebylo porušeno právo oběti na život, zda k její smrti nedošlo v důsledku použití větší než nezbytně nutné síly a zda nebyl Stanislav Tomáš ze strany policie vystaven zacházení v rozporu s článkem 3. V tomto případě se jedná o porušení práva na život.

Pokud jde o následné vyšetřování, soud chce vědět, zda proběhlo nezávislé a důkladné vyšetřování Generální inspekci bezpečnostních sborů, vzhledem k tomu, že tento orgán vycházel z informací a důkazů poskytnutých policií, a zda lékařské znalecké posudky, které si policie objednala, lze považovat za nestranné a nezávislé.

Soud se dále ptá, zda měly vnitrostátní orgány k dispozici informace, které by byly dostatečné k tomu, aby *"zajistily veškeré přiměřené kroky k odhalení případného rasistického motivu a zda mohly zjistit, zda etnická nenávisť nebo předsudky vůči romské menšině mohly hrát roli v údajném špatném zacházení s bratrem stěžovatelky ... A pokud ano, zda takové kroky podnikly."*

"Poté, co jsme vyčerpali všechny vnitrostátní opravné prostředky, doufáme, že se Stanislavu Tomášovi dostane spravedlnosti u štrasburského soudu," řekl předseda ERRC Đorđe Jovanović, *"Tento případ ukazuje nejen na dlouhodobý problém policejního násilí vůči Romům, ale i na absenci čehokoli, co by připomínalo nezávislé, nestranné a důvěryhodné vyšetřovací postupy."*

Miroslav Brož, sociální pracovník rodiny ze sdružení Konexe, uvedl: *"Případ tragické smrti Stanislava Tomáše se konečně dostal až k soudu, a to především díky právnímu zástupci rodiny a práci, kterou na případu odvedl on a jeho tým. Rád bych také vyzdvihl odvahu sestry zemřelého, která se nikdy nevzdala ve svém úsilí najít pravdu a dosáhnout spravedlnosti."* Nevládní organizace Konexe od počátku případu působila jako prostředník mezi rodinou a jejím právníkem a poskytovala jí podporu svého sociálního pracovníka.

Pozadí případu:

Incident vyvolal mezinárodní protesty a pobouření, když se na sociálních sítích objevily záběry smrti Stanislava Tomáše. Záběr policisty klečícího Stanislavovi na krku mrazivě připomínal zabití George Floyd v USA v květnu 2020. Policie si nechala vypracovat soudní znalecké posudky, z nichž vyplynulo, že za smrtí bratra stěžovatelky z ČR stála intoxikace drogami, nikoliv policejní zásah.

Další kontroverze se rozpoutala, když premiér Andrej Babiš poděkoval policistům za jejich práci, prohlásil, že Stanislav Tomáš nezemřel kvůli policejnímu zásahu, a dodal, že agresivní lidé nemohou očekávat, že se s nimi bude jednat v rukavičkách. Zároveň prohlásil: *"Je to smutné, ale normální slušný člověk by se do takové situace těžko dostal."*

Podle zprávy zástupkyně veřejného ochránce práv Moniky Šimůnkové z roku 2020 se policisté při zásahu, při němž Stanislav Tomáš zahynul, dopustili *"tří fatálních chyb"*: Za prvé, pozdě přivolali

záchranku a během zatýkání nesledovali fyzický stav Stanislava Tomáše; za druhé, nezjistili včas, že přestal jevit známky života; a za třetí, nesundali mu pouta a nezačali ho okamžitě resuscitovat, když zkolaboval. Šimůnková také zjistila, že následné vyšetřování nebylo dostatečné, zejména v tom, že opomnělo zahrnout svědecké výpovědi posádky záchranářů, které zcela popíraly tvrzení policie, že Stanislav Tomáš zkolaboval až v sanitce.

Tato tisková zpráva je k dispozici také v anglickém jazyce.

Pro více informací nebo domluvení rozhovoru kontaktujte:

Jonathana Lee (v anglickém jazyce)
ředitel pro propagaci a komunikaci
Evropské středisko pro práva Romů
jonathan.lee@errc.org
+32 49 288 7679